

– Faste stillinger er en rettighet, ikke et forhandlingstema

Ylf-leder Johan Torgersen maner politikere, helseforetaksledere og medlemmer av Legeforeningen til å engasjere seg i arbeidet for å sikre at fast ansettelse skal være hovedregelen, og ikke unntaket, for sykehusleger rundt om i landet.

– Ikke minst vil en lege i en trygg arbeidssituasjon kunne snakke fritt ut når han eller hun ser et forhold eller problem ved sykehuset som må tas tak. Illustrasjonsfoto Colourbox

Tidsskriftet møter Johan Torgersen, leder for Yngre Legers Forening, etter at han nettopp har loset Ylf gjennom et ekstraordinært landsstyremøte. Et av temaene som ble diskutert av de fremmøtte delegatene var arbeidet med å få på plass faste stillinger for

tanke på å drive et godt og effektivt sykehus. Nesten daglig hører jeg historier som har overbevist meg om at Ylf nå må jobbe enda mer målrettet med akkurat dette. Vårt krav er at sykehusene skal ha som hovedregel å ansette leger i spesialisering (LIS) i faste

dette er en dårlig måte for sykehusene å anvende seg av kompetansen legene opparbeider seg og arbeidskraften de besitter.

Sykehusene bruker mye tid og penger på at en lege skal fullføre spesialisert løp sitt, for så tvinge dem over på en ny spesialisering. Disse legene fratras i tillegg muligheten til å praktisere deres nyervervede spesialitet. Denne utviklingen synes også å være økende.

«Helseministeren må på neste foretaksmøte, eller gjennom sitt oppdragsdokument til foretakene, gi klar instruks om at fast ansettelse fra nå av skal være det bærende ansettelsesprinsippet»

Trenger leger som tør si ifra

Legeforeningen og Ylf ser at stillingsvernet, spesielt for leger i spesialisering, er altfor svakt. Gode sykehus skal tilby sine ansatte trygge og forutsigbare ansettelsesvilkår understreker Torgersen og legger til:

– Ikke minst vil en lege i en trygg arbeidssituasjon kunne snakke fritt ut når han eller hun ser et forhold eller problem ved sykehuset som må tas tak i. I dag er det dessverre slik at mange midlertidige ansatte i stedet velger å tie, fordi de frykter represalier fra ledelsen i form av å bli fratatt ansvar på arbeidsplassen eller ikke få fornyet kontrakten sin. Dersom sykehusene som kompetansebedrifter er opptatte av å utvikle seg og bli bedre i samarbeid med sine ansatte, så sier det seg selv at de ikke er tjent med å opp-

leger i spesialisering. Torgersen understreker at det nå var behov for å diskutere statusen i plenum med Ylfs landsstyreprerentanter.

Fra midlertidig stilling til midlertidig stilling

– Vi har fått mange historier fra medlemmene våre om hvordan de opplever å være midlertidig ansatte og hva dette fører til med

stillinger. Dette er den eneste måten å få bukt med den gjeldende praksisen i dag, nemlig at mange leger går fra den ene midlertidige stillingen til den andre.

En av historiene Ylf-lederen hører gang på gang er leger i spesialisering som etter endt spesialiseringsløp blir tvunget over på ny spesialisering. Ofte for å kunne fortsette å jobbe på samme sykehus, eller på et sykehus i nærheten av der de bor. Torgersen mener at

– Ansvaret ligger hos politikerne, sier Johan Torgersen. Foto Daniel Wærnes

rettholde en slik fryktkultur. Vi leger ønsker å være aktive bidragsytere som tør å stille de vanskelige spørsmålene.

Mangel på systemkritikk kan føre til at systemet stagnerer, mener Torgersen. Han trekker som eksempel frem at sykehusene kan låses i ineffektiv drift, at kvaliteten ikke forbedres eller at tiltak som kan bedre både pasienttilbudet og pasientsikkerheten ikke kommer frem i lyset.

Torgersen oppfordrer derfor alle til å engasjere seg i arbeidet med å få faste stillinger på den politiske dagsorden. Han er ikke i tvil om hvem fingeren må rettes mot.

– Det er helt klart at ansvaret ligger hos politikerne. De har lovet faste stillinger som hovedregel ved ansettelse av sykehusleger i mange år nå og har ikke fulgt opp løftene sine. Vi ser til og med at utviklingen går i helt feil retning. Det er på tide å si klart ifra.

Faste stillinger vekk fra forhandlingsbordet

Torgersen mener at det i sin tid ble begått en stor tabbe da spørsmålet om fast ansettelse ble dyttet ned til forhandlingsbordet av daværende helseminister Anne Grete Strøm-Erichsen.

– Da er det kanskje ikke så rart at regjeringen ikke ser ut til å lee en finger med tanke på at Spekter legger opp til at fast ansettelse skal være gjenstand for forhandling. Han fastslår at man som arbeidstaker ikke kan akseptere at en så basal og grunnleggende del av den norske modellen og norsk arbeidsliv blir lagt på forhandlingsbordet.

– Og det burde heller ikke politikerne våre gjøre! I Norge er fast ansettelse en rettighet og ikke et gode vi må kjøpe av arbeidsgiverforeningen, presiserer han.

Torgersen sier at arbeidet med fast anset-

telse kan skape usikkerhet om hvordan dette i praksis skal settes ut i livet. Han forklarer at planene for implementering av faste stillinger er klare og at detaljene er på plass.

– Legeforeningens overordnede mål er at dette skal foregå på en måte som sikrer et godt og effektivt spesialiseringsløp. Derfor er det slik at realiseringen av en slik omlegging ikke kommer til å skje over natten. Dette vil gå over tid, noe som vil gi oss anledning til å løse de utfordringene som måtte oppstå underveis.

På papiret er løsningen enkel, mener Torgersen, men det krever at regjeringen nå endelig gjør ord om til praksis. – Det som må til er politikere som endelig tar grep over ansettelsespraksisen ved sykehusene og tvinger igjennom at fast ansettelse skal være hovedregelen. Med andre ord betyr dette at helseministeren selv må brette opp ermene og ta affære, slår Torgersen fast.

– Det eneste som mangler er gjennomføringen. Torgersen forventer at helseministeren på neste foretaksmøte, eller gjennom sitt oppdragsdokument til foretakene, gir klar instruks om at fast ansettelse fra nå av skal være det bærende ansettelsesprinsippet.

– Utover lovlige vikariater skal det ikke lenger skal være lov til å ansette leger midlertidig på denne måten. Flere faste ansatte vil føre til at sykehusene kan bygge kompetanse systematisk, bruke ansatte mer effektivt og planlegge mer langsiktig. Fast ansettelse er en av de viktigste verdiene vi har i norsk arbeidsliv og det burde også komme sykehusene til gode!

Daniel Wærnes

daniel.waernes@legeforeningen.no
Samfunnspolitisk avdeling

Milepæler i en leges karriere

Faksimile fra foredrag om faste stillinger ved Johan Torgersen. Illustrasjon: Olve Moldestad